

Pfv.IV.20.576/2015/5.szám

A Kúria a Lóránt Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lóránt Ibolya ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Kurucz Mihály ügyvéd által képviselt Pest Megyei Kormányhivatal alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt a Budapest Környéki Törvényszék előtt 21.P.24.366/2012. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.857/2014/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 3. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 550.000 (ötszázötvenezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 881.000 (nyolcszáznyolcvanegyezer) forint fellebbezési és 1.101.000 (egymillió-százegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős közbenső ítélet alapjául szolgáló releváns tényállás szerint a Ceglédi Járási és Városi Földhivatal az 1980. január 21-én kelt, 1292/1980. számú határozatával a .. használatában álló .. hrsz.-ú ingatlanra bányaszolgalmi jog bejegyzését rendelte el a ..

jogelődje, a .. javára. Az ingatlan tulajdoni lapján a bányaszolgalmi jog bejegyzése a határozat rendelkezése ellenére nem történt meg. Az ingatlan utóbb történt megosztásával kialakult ingatlanok közül a .. külterület .. hrsz. alatt felvett, szántó megjelölésű ingatlan tulajdonjogát a felperes 1995-ben szerezte meg adásvétel jogcímén, az ingatlan-nyilvántartás szerint tehermentes állapotban. A felperes a területen 1997 őszén gyümölcsfákat telepített. A bányaszolgalm jogosultjának képviselőjében megjelent alkalmazottak 1997 év végén, a telepítési utómunkálatok idején a felperest felszólították, hogy távolítsa el a fákat az ún. védőövezetből. A felperes a bányaszolgalmi jog jogosultjának 1997. november 21-i keltű felszólító leveléből szerzett tudomást a vezeték létéről, annak helyzetéről és a jogosult fellépéséről. A felszólítás alapján a felperes a védősávból 1997 végén 93 darab facsemetét emelt ki, amelyek elpusztultak. Az alperes az 1998 és 2007 közötti időszakban több határozatot hozott a szolgalm bejegyzése, illetve a bejegyzés iránti kérelem elutasítása tárgyában. A közigazgatási eljárást követően, 2007-ben a bányaszolgalmi jog jogosultja a felperessel szemben bejegyzés kiigazítása iránt pert indított. A Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 3.Pf.20.059/2011/5. számú, 2011. április 5-én kelt ítéletével helybenhagyta a Ceglédi Városi Bíróság P.20.333/2010/14. számú ítéletét, amelyben a bíróság elrendelte a .. javára a bányaszolgalmi jognak az eredeti rangsorban való visszajegyzését.

A felperes keresetében összesen 11.013.660 forint közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére kérte az alperest kötelezni. Kereseti álláspontja szerint az alperes jogellenes és felróható magatartást tanúsított, amikor nem jegyezte be a perbeli ingatlanra a bányaszolgalmi jogot, ezzel kárt okozott.

Az alperes elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozott, érdemben azzal érvelt, hogy magatartása és a felperes kára között az okozati összefüggés nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és a felperest az alperes részére 127.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperesnek a bejegyzés elmulasztásában megnyilvánuló jogellenes és felróható magatartása, valamint a felperest a fák kivételének időpontjában, legkésőbb 1997. december 31-én bekövetkezett kára között az okozati összefüggés fennáll. A kár bekövetkezéséhez képest azonban a követelés 2002. december 31-én elévült, így a keresettel érvényesített igény a Ptk. 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső

ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és megállapította az alperes kártérítési felelősségét a .. külterület .. hrsz. alatt felvett szántó megjelölésű ingatlanra a bányászolgalmi jog bejegyzésének elmulasztásával okozott kárért. Az első fokú ítélet egyéb rendelkezéseit hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a követelés összegének megítélésére a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, valamint megállapította a másodfokú eljárási költség és illeték összegét.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a felperes károsodása a gyümölcsfák kivágásával 1997-ben bekövetkezett, és a felperes elévülést megszakító eseményt a keresetlevél előterjesztéséig, 2012. április 11-ig nem bizonyított. A másodfokú bíróság nem értett egyet azonban az elsőfokú bíróságnak az elévülésre vonatkozó álláspontjával. Kifejtette, hogy a perben nem vitásan a felperes 1997-ben értesült a vezeték létéről. Ezt követően a .. 1998-ban előterjesztett kérelmére az „alperes” határozatával a bányászolgalmi jog bejegyzését elrendelte, a Pest Megyei Földhivatal, mint másodfokú hatóság azonban a határozatot megsemmisítette és a határozat előtti ingatlan-nyilvántartási állapot visszaállítását rendelte el arra hivatkozással, hogy a közigazgatási eljárás keretében a telekkönyvi állapotok módosítására nincs jogszabályi lehetőség. Ezt az álláspontot foglalta el a Ceglédi Körzeti Földhivatal is a határozatában. A Ceglédi Városi Bíróságon 2007. november 26-án indult perben a vita tárgyát részben az képezte, hogy a perbeli ingatlant érinti-e valójában a bányászolgalmi jog, illetve a felperes jóhiszemű visszterhes szerzőként köteles-e tűrni a teher bejegyzését. Az első fokú ítéletet helybenhagyó másodfokú ítélet a felperes jogi képviselője részére 2011. május 4-én került kézbesítésre, ekkor vált felperes számára kétségmentessé az alperes károkozó magatartásának ténye, miután a jogerős ítélet úgy foglalt állást, hogy az ingatlan-nyilvántartásnak a szolgalmi jogot annak elrendelésétől tartalmaznia kellett volna. A közigazgatási és peres eljárások alatt a felperes részére számos, részben ellentétes tartalmú határozatot kézbesítettek az eljáró hatóságok. A jogerős ítélet meghozataláig fennállt azonban annak az elvi lehetősége is, hogy az ingatlan tehermentes állapota fennmarad. A jogerős közbenső ítélet közlésének időpontjában került a felperes az alperessel szemben „igényérvényesítési helyzetbe”, ekkor szűnt meg az elévülés nyugvása. A felperes így az alperessel szemben a 2012. április 11-én előterjesztett keresetében a követelését az elévülési határidőn belül érvényesítette. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a követelés jogalapjáról közbenső ítélettel határozott, míg a kár összegére nézve az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 326. § (2) bekezdését megsértve állapította meg az elévülés nyugvását. Tévesen fogadta el a másodfokú bíróság a felperesnek azt az érvelését, hogy csak a peres eljárás befejezését követően, 2011 után tudta meg, kivel szemben kell az igényét érvényesíteni. A felperes az 1998-ban benyújtott jogorvoslati kérelmében tudta és meg is jelölte a kárát, a károkozó magatartást és a károkozó személyét. A felperes jogorvoslati kérelmei célzatosan arra irányultak, hogy az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett vezetékjog megszűnjön. A jogosult ellen azonban a vezeték eltávolítása miatt nem lépett fel, nem tekintette kárt okozónak sem a jogot alapító hatóságot, sem a jogot gyakorló jogosultat. A vezeték ingatlan-nyilvántartási jogalapját kívánta megszüntetni az ingatlanügyi hatóságok bányászolgalmi jogot bejegyző határozatai ellen benyújtott fellebbezéseiben. Miután az alperes károkozó magatartása a bejegyzés elmulasztásában nyilvánult meg, a bányászolgalmi jog visszajegyzésének megtagadása nem lett volna alkalmas a felperes telepítés elmaradásával okozati összefüggésben bekövetkezett kárának megszüntetésére. Ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor a bányászolgalmi jog bejegyzésének túrése iránt folyamatban lévő perre való tekintettel állapította meg az elévülés nyugvását.

A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a károkozás 2002-től folyamatos, és csak a peres eljárás befejezését követően vált számára ismertté, hogy kivel szemben kell az igényét érvényesíteni. felülvizsgálati ellenkérelmet írásban nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a felperes károsodása a gyümölcsfák kivágásával 1997-ben bekövetkezett. Ettől az időponttól kezdve vált esedékessé a károkozóval szemben a követelés (Ptk. 326. § (1) bek.) és kezdődött meg az elévülés (Ptk. 324. § (1) bek.).

A Ptk. 326. § (2) bekezdése értelmében, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra.

E rendelkezés értelmében a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az öt éves elévülési időn belül az igényének érvényesítésétől objektíve el volt zárva. Ennek igazolására - a másodfokú bíróság

téves álláspontjával szemben - a bejegyzéssel kapcsolatos hatósági eljárások és a bejegyzés kiigazítása iránti per folyamatban léte nem volt alkalmas. Amint azt a felperes is előadta a keresetében, kárát az alperes mulasztása okozta azzal, hogy a bányaszolgalmi jogot, a szolgalmi jogot alapító határozat rendelkezése ellenére az ingatlannyilvántartásba bejegyezni elmulasztotta. Ennek következtében a felperes - bízva az ingatlannyilvántartás közhitelességében - a szolgalmi joggal terhelt ingatlant abban a téves feltevésben vásárolta meg, hogy az tehermentes, és az ingatlanra gyümölcsfákat telepített. Amikor a felperes 1997-ben értesült az ingatlanát terhelő, be nem jegyzett szolgalmi jogról, tudta, vagy tudhatta volna, hogy a fák telepítéséből eredő kárigényét a bejegyzés elmulasztásáért felelős alperessel szemben érvényesítheti. Nem volt tehát a felperes objektíve elzárva attól, hogy a károkozóval szemben fellépjen, vagy akár felszólító levéllel az elévülést megszakítsa. A felperes kára az alperes magatartásával okozati összefüggésben (Ptk. 339. §) attól függetlenül bekövetkezett, hogy utóbb a hatósági eljárások és a bejegyzés kiigazítása iránti per milyen eredménnyel fejeződtek be. Az eljárások, illetve a per felperes számára kedvező befejezése sem változtat azon a tényen, hogy a telepített fák kivételével bekövetkezett kárát az alperes mulasztása okozta. Ezért az elévülés nyugvása szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a perbeli ingatlant az utóbb lefolytatott eljárások eredményeként érinti-e valójában a bányaszolgalmi jog, illetve fennállt-e annak az elvi lehetősége, hogy az ingatlan tehermentes állapota fennmarad. Mindezekre tekintettel tévesen állapította meg a másodfokú bíróság az elévülés nyugvását és erre tekintettel a kereset igényérvényesítési határidőben történő benyújtását.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Kúria a pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes ügyvédi képviselével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján megállapított másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. szeptember 23.

Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.

előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő